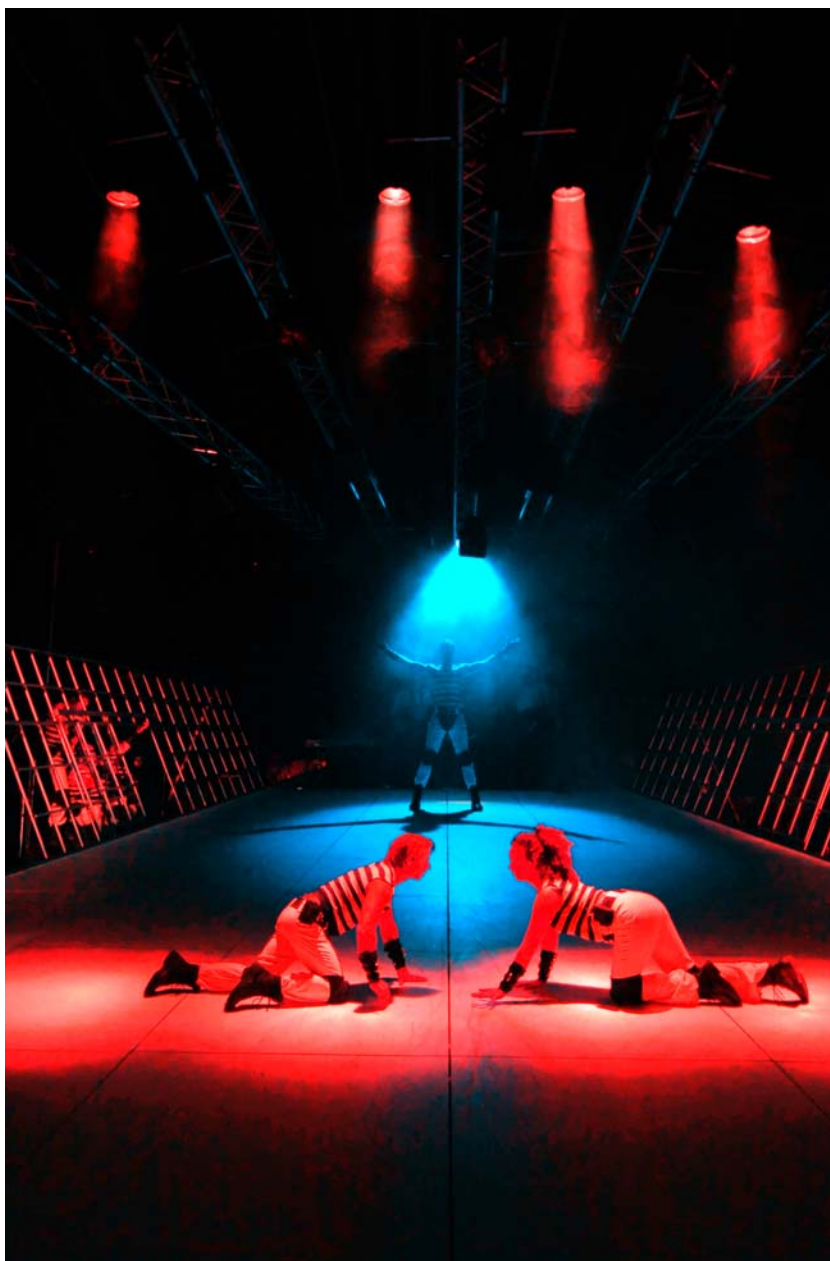

SANGE INDEFRA

SCHMIDTPEDERSEN

ODENSE TEATER

2005

S
K
O
L
E
M
A
T
E
R
I
A
L
E

SANGE INDEFRA

SCHMIDTPEDERSEN

Isenesættelse:
Mads M. Nielsen

Scenografi
Jens Bordinggaard

Tekst og musik:
Nis Pedersen og Lasse Schmidt

Odense Teater
Sukkerkogeriet

Spilleperiode
6. oktober – 2. november 2005

INDHOLD

MEDVIRKENDE	3
OM TILBLIVELSEN AF SANGE INDEFRA	4
RETSSTATEN DANMARK	4
FAKTA OM KRING FÆNGSLESVÆSNET I DANMARK	5
INTERVIEW MED INDSAT I STATS FÆNGSLET I RINGE	6
INTERVIEW MED FÆNGSELSLÆRER I STATS FÆNGSLET I RINGE	7
INTERVIEW MED MAD S M. NIELSEN, INSTRUKTØR PÅ SANGE INDEFRA	8
SANGTEKSTER	10
SPØRGSMÅL/OPGAVER	29
GODE LINKS	30
LITTERATUR	30
ANDRE REFERENCER	30

MEDVIRKENDE

[Nis Pedersen](#)

[Anne Vester Høyer](#)

[Bjarne Antonisen](#)

[Morten Christensen](#)

[Johannes Lassen*](#)

[Peter Plaugborg*](#)

* 3. års elever fra Skuespillerskolen v/ Odense Teater

ORKESTER

Keyboard: Allin Bang

Guitar: Lasse Schmidt

Bas: Jimmy Krogsgaard Blak

Trommer: Kristian Karottki

OM TILBLIVELSEN AF SANGE INDEFRA

Nis Pedersen, der er skuespiller og musiker, stod i 1998 uden arbejde. Derfor besluttede han at tage arbejde som fængselsfunktionær i Vridsløselille Statsfængsel. Her oplevede han en hverdag fyldt med faste rutiner for de indsatte og dermed også for sin egen arbejdsdag. Han besluttede at arbejdet i Statsfængslet ikke måtte få ham til at være ligegyldig over for de indsatte. For at få bearbejdet de oplevelser han havde dagligt, begyndte Nis at skrive små tekster på papirlapper. Han oplevede at det hårde arbejde som fængselsfunktionær ikke var de daglige rutiner, men det at skulle færdes blandt de triste menneskeskæbner et fængsel er fyldt med. Igennem årene oplevede han, at det kun var små ting, der afgjorde, hvem der havnede i fængslet.

Nis Pedersen satte sammen med Lasse Schmidt musik til de tekster, han havde lavet, og det blev til teaterkoncerten "Hr. Nedersen", der havde premiere på Østre Gasværk i 2003. Intentionen med teaterkoncerten er at fortælle historien om, hvor lidt der skal til, for at det går helt galt. Historien om hvordan en helt almindelig dreng bliver kriminel og havner i fængsel. Hvordan opdragelse og omgivelser har indflydelse på, hvordan det går den enkelte, og hvor vigtigt det er, at vi som mennesker er der for hinanden. Det er forestillingens budskab, at en indsat i et af de danske fængsler ikke bare er et tilfældigt menneske, men at det lige så godt kunne være dig som din nabo.

RETSSTATEN DANMARK

I Danmark har vi indrettet samfundet som en retsstat. Det betyder, at vi har fordelt magten i samfundet således, at forskelle instanser tager sig af forskellige dele af magten.

Man taler om en tredeling af magten fordelt på:

Den lovgivende magt

Den udøvende magt

Den dømmende magt

Den lovgivende magt er Folketinget, som har 179 mandater, hvoraf der skal være et flertal for at vedtage love. Den udøvende magt er den til enhver tid siddende regering. Den dømmende magt er domstolene, der skal være uafhængige af de to andre, for at sikre borgerne mod overgreb fra staten.

En af domstolenes opgaver er at afgøre hvorvidt der er sket en lovovertrædelse, og om der skal idømmes en straf. Dette kaldes en straffesag. Mistænker politiet en person for at have begået noget strafbart, skal anklagemyndigheden, som er en offentlig institution ledet af jurister, afgøre, om sagen skal bringes for en domstol. Domstolen skal så afgøre, om man er skyldig eller ej.

(<http://www1999362.thinkquest.dk/1024x768.shtml>)

FAKTA OMKRING FÆNGSLESVÆSNET I DANMARK

Fængselsvæsnet i Danmark er inddelt i forskellige enheder. Der er åbne anstalter, hvor de indsatte ikke bliver låst inde på deres værelse om natten og de lukkede anstalter, hvor de indsatte lukkes ind og ud af deres celler på faste klokkeslæt.

Arresthusene ligger ofte i forbindelse med domhuse eller politistationer. Det er her folk sidder, når de er varetægtsfængslet. Der er 37 arresthuse i Danmark. Under en varetægtsfængsling kan politiet vælge at kontrollere post og besøg i en efterforskningsperiode. Det kaldes besøgs- og brevkontrol. Dette iværksættes for at forhindre den fængslede i at udtænke en løgnehistorie sammen med en medskyldig.

De åbne og lukkede anstalter er:

Åbne anstalter:

Statsfængslet på Kragsskovhede

Statsfængslet Midtjylland (Nr. Snede & Kærshovedgård)

Anstalten ved Sdr. Omme

Statsfængslet Møgelkær

Renbæk

Søbysøgård

Jyderup

Horserød

Lukkede anstalter:

Statsfængslet i Horsens

Statsfængslet i Ringe

Statsfængslet i Nyborg

Statsfængslet i Vridsløselille (også kaldet Brasen, fordi fangerne i gamle dage levede af brasede kartofler)

Anstalten ved Herstedvester (i fængselsjargon også Psykopatanstalten)

Kbh. fængsler: Vestre fængsel, Blegdamsvejens fængsel, Sandholmlejren og Politigårdens fængsel

Når man er fængslet på en åben eller en lukket anstalt kan man efter en rum tid få mulighed for at komme på udgang. Det betyder, at man får mulighed for at komme hjem på besøg under fængselsopholdet. Udgangen kan gøres ledsaget – det betyder, at en betjent følger med den fængslede under besøget. Den indsatte får antabus, når han skal på udgang, og han skal aflevere en urinprøve, når han kommer tilbage, for at der kan tjekkes for narkotika. Dette kaldes "alkohol- og narkovilkår".

Hver morgen er der opmønstring, hvor betjentene tjekker, at alle indsatte er i deres celler, og at de er i live.

En afsagt dom kan være betinget eller ubetinget. Betinget betyder, at man skal afsones i fængsel. Ubetinget betyder, at man kommer i fængsel, hvis man begår ny kriminalitet. En dom på tre års fængsel kan deles, så de 2 år afsones i fængsel, mens det sidste år gøres betinget. Begår den straffede ny kriminalitet lægges det betingede år oven i den nye dom.

Det samlede antal indsatte i statsfængslerne i 2003 var 7131 personer, heraf var 6749 mænd og 382 kvinder. Gennemsnitligt sad 2034 personer fængslet hver dag.

Af de løsladte laver Kriminalforsorgen statistik over, hvor mange der falder tilbage i kriminalitet inden for 2 år fra løsladelsestidspunktet. Statistikken viser, at knap 40 % falder tilbage i kriminalitet inden for denne periode.

INTERVIEW MED INDSAT I STATSFÆNGSLET I RINGE

Hvordan var dit liv frem til, du kom i fængsel?

Det var sådan set okay. Jeg havde det, jeg havde brug for – arbejde og sådan. Det var okay. Jeg arbejdede som salgsassistent i Fåborg. Jeg arbejdede faktisk hver dag undtagen søndag. Det gik hele min dag med, også fordi jeg arbejdede i Fåborg og boede i Svendborg, så jeg kørte meget og var sent hjemme. I fritiden var jeg sammen med min hund, og så kan jeg også godt lide at sejle. Efter jeg kom i fængsel, har jeg fået en kone og en søn.

Hvordan ser en almindelig dag ud for dig her i Statsfængslet i Ringe?

Altså, nu er jeg i gang med at uddanne mig til it-administrator, og så tager jeg nogle HF-fag også. Jeg vil gerne tage en fuld HF – for det har jeg nemlig ikke. Her i fængslet bliver dørene åbnet kl. 7 om morgenen. Vi møder kl. 8 hver morgen – det gør alle i fængslet – og arbejder til kl. 15.30. Vi har i et lokale med computere, hvor vi sidder og arbejder. Vi har lærere på fire gange om ugen, og ellers så læser vi selv. Vi har fri fra arbejde kl. 15.30, og så har vi noget, de kalder, ”grøn fritid”, hvor vi kan komme udenfor i tre kvarter. Efter det er der så træning kl. 16.30 – og det går de fleste til. Og så er kl. 18, og så skal man lave aftensmad og have sig et bad. Vi har et dejligt stort køkken som vi deler 16 mennesker. De fleste spiser i mindre grupper – dels fordi det er billigere – men også fordi det er hyggeligere. Jeg sidder på en stoffri afdeling, og det betyder det sociale meget. Jeg har prøvet at sidde på andre afdelinger, og det var ikke spændende. Vi bliver låst inde igen kl. 21.30 i hverdagene.

Hvad er det værste ved at være i fængsel?

Det værste ved at være i fængsel er, at du er afskåret fra omverdenen. Det er svært at følge med i, hvad der foregår derude. Jeg har f.eks. tolv år (en dom på 12 år, red) og så er det lidt svært at følge med. Men det at undvære kone og barn, det er nok det værste.

Hvad glæder du dig mest til, når du kommer ud?

Til at være sammen med min søn og min kone.

Hvordan mener du, det danske retssamfund fungerer?

Det er lidt svært... i nogen henseende fungerer det godt nok og i andre fungerer det overhovedet ikke – det sådan lidt fifty-fifty. De har strammet meget op på alting, det bliver sværere og sværere for de indsatte. Hvis de fortsætter som nu, så ... det er i forvejen ikke sjovt at være i fængsel – og det er heller ikke meningen det skal være sjovt ... men et eller andet sted så hedder det, at når man først har fået sin dom, så afsoner man den, og så dømmes man ikke yderligere, men det kan man skyde en hvid pil efter herinde. Man skal træde meget varsomt som indsat. Jeg har set personer, jeg har kendt godt, været mistænkt af personalet – måske sælger han stoffer eller har mobiltelefon – så flytter de manden til nogle strengere steder som Nyborg, Horsens eller Vridsløse.

Sådan noget som udvisning synes jeg er helt grotesk. Før jeg kom i fængsel skænkede jeg ikke udlændinge en tanke. Jeg har set folk blive udvist til krig og død – og det duer altså ikke.

INTERVIEW MED FÆNGSELSLÆRER I STATSFÆNGSLET I RINGE

Hvordan ser en typisk arbejdsdag ud for dig?

Når jeg kommer om morgenen, så går jeg op på den lange gang, hvor alle cellegangene går ud til. Og så står jeg der og efterhånden som de bliver vækket får jeg samlet mit hold. Det kan også være, at der er nogen, der ikke er stået op, så går jeg ned og vækker dem. Det sker jo også ofte, når jeg kommer op sådan en morgen, så mangler halvdelen af holdet, fordi de er blevet sat i iso (isolation, red.) eller er gået frivilligt i iso. Man går frivilligt i isolation, hvis man er raget uklar med folk. Ellers er man typisk kommet i isolation fordi man har været flabet over for personalet eller har brugt mobiltelefon f.eks.

Når alle så er samlet, så går vi ned og så har vi ganske almindelig undervisning på små bitte hold – max 7.

Det er måske en 50 %, der kommer herind, fordi de ikke kan klare sig udenfor. Vi har også nogen gode folk, der går på HF her, men dem har jeg ikke noget med at gøre. Jeg tager mig af FVU eller det der svarer til 9.-10. klasse. Jeg har også en del vejledning, hvor folk kommer og spørger: "Hvad skal jeg gøre, jeg vil gerne være murer eller tømrer, hvad skal jeg bruge af skolegang til det?"

Hvorfor valgte du at blive fængselslærer?

Det var nok fordi jeg har arbejdet meget i det man kan kalder yderkanten af undervisningssystemet – holdt virksomhedskurser for folk der ikke kan læse og skrive. Fængslet er et sikkert arbejde kan man sige – der er altid kunder i butikken. Og så er der også en meget stor gruppe indvandrere herinde, som jeg synes, det er interessant at arbejde med. Jeg tror, vi har mellem 60-80 % indvandrere.

Hvad er det værste ved at være fængselslærer?

Jeg synes det værste ved at være herinde, er de udviste, som tit har det skidesvært. De ved ikke, hvad der skal ske. Som én sagde en dag: "Mine slægtninge i Somalia er gedehyrder. Jeg har altid været her, og nu skal jeg ned og gå efter en flok fisende gedder." Det er fremtidsperspektivet. Nogle af dem er jo har jo ikke noget forhold til hjemlandet og frygter at komme tilbage.

Der er også nogle af dem, der har meget lange domme, der har meget svært ved at finde ud af, at de skal være her længe. Det er tragisk at stå med én, der har en dom på 12 år og siger for sig selv henne ved vinduet: "jeg vil ud, jeg vil ud, jeg vil ud". Og man ved der er i hvert fald 6-7 år før han kommer uden for en dør.

Hvordan mener du, det danske retssamfund fungerer?

Det, der sker i sådan et samfund som vores, er, at dem der kommer herind ikke har haft ret mange andre chancer. Det er måske ikke retssamfundet skyld, men der er gået noget galt på et andet tidspunkt et andet sted. Der er et billede af, at man er lige for loven, men det er man ikke. Hvis de havde de samme kvalifikationer og de samme chancer som andre mennesker havde, så var de ikke her. Det synes jeg er et stort problem. De har i det hele taget ikke evner til at fungere normalt i samfundet. Det har vi efterhånden fået afdækket. De ganske almindelige ting – at få en hverdag til at fungere – det kan de ikke.

De fleste herinde har haft et dårligt udgangspunkt at bygge videre fra.

INTERVIEW MED MAD S M. NIELSEN, INSTRUKTØR PÅ SANGE INDEFRA

Hvad kendte du til fængselsvæsnet inden SANGE INDEFRA?

Jeg ved ikke mere om fængselsvæsnet end andre mennesker, der heller ikke har været i fængsel, gør. Men jeg har jo haft en del oplevelser, da jeg var dreng via bekendte i familien, som var narkomaner. En af dem var en fyr, som jeg så meget op til som lille. Jeg vidste ikke, den var gal med ham. Ham var jeg inde og besøge et par gange. Så jeg har set, hvordan et menneske ser ud, når det har siddet i spjældet i et halvt år. Det var så også sidste gang, jeg så ham. Han døde af en overdosis, efter han blev løsladt. Jeg har prøvet den fornemmelse, det er at gå derind – ikke som en der skulle i fængsel – men som én der skal ind og besøge én, man holder af. Og jeg vidste selvfølgelig godt, hvorfor han sad der, han havde jo tømt lejligheder for at få råd til sit heroin. Det, der står klarest fra besøget, er, at han kæmpede for at være glad - selvom han helt tydeligt næsten ikke var til stede i rummet. Og han havde ikke noget at fortælle og slet ikke noget, der kunne interessere en otteårig dreng. Og jeg gik derfra og tænkte, "det var slet ikke Klaus".

Og så har jeg selvfølgelig snakket med Nis (Pedersen, red) og forskellige andre og researchet og læst bøger, men det er stadig indtrykket af Klaus, der står stærkest, og det er klart, for dér var jeg personligt involveret.

Hvordan har du kunstnerisk forholdt dig til fængslet som institution og begreb?

Som Nis (Pedersen, red.) sagde: "Hvis vi havde vist, hvordan fængslet i virkeligheden er, så var der ikke nogen, der ville tro på det." Men hvis vi bruger vores forestilling om, hvordan det er, så er det nemmere at få folk med.

Jeg bliver nødt til forholde mig til, hvordan ville jeg have det, hvis jeg var spærret inde, og hvordan ville jeg have det, hvis jeg havde lavet noget, der gjorde, at jeg skulle i fængsel. Jeg har læst lidt om forskellige fanger, men stadigvæk er jeg nødt til at gå ud fra mig selv. Det er det samme Nis og Lasse (Schmidt, red.) gjorde, da de lavede musikken.

Det handler måske lige så meget om straf som begreb, som det handler om vores fængselsvæsen, men det er selvfølgelig dér vi tager udgangspunktet. I forestillingen gør vi op med den myte, at man bliver et bedre menneske af at være i fængsel. Der er selvfølgelig nogle, der bliver bedre mennesker, men det er altså undtagelsen, der bekræfter reglen.

Vi har prøvet at arbejde ud fra spørgsmålet om, hvornår det er, man træder over den grænse, hvor ens handlinger er strafbare. Hvis man er i en socialt belastet gruppe eller et dårligt ægteskab, hvornår er det, det sker, og bestemmer man selv, om det sker. Og der tror jeg nok, vi kan sige til de unge mennesker: Husk nu at passe på jeres liv, for der er ingen, der gør det for jer!

Vi arbejder også i et surrealistisk univers - det jo klart, at når man begynder at synge og danse i et fængselsmiljø, så bliver det noget surrealistisk. Der er trods alt grænser for, hvor meget man bryder ud i sang i et fængsel...

Af de figurer, vi har, er der faktisk kun én af dem, der er glad for at være i fængsel forstået på den måde, at den forbrydelse, han har begået, er så forfærdelig, at det eneste sted, han kan leve, er i et fængsel. Ellers synes de jo alle sammen, de er uskyldige, også selvom de godt vil indrømme, hvad de har gjort. De ser stadigvæk sig selv i kamp med systemet.

Hvordan mener du, det danske retssamfund fungerer?

Jeg mener, der er nogle store problemer i vores fængselsvæsen. Fængslerne er overfyldte, og vi arbejder med en konsekvens inden for vores strafferamme, som vi ikke økonomisk, beredskabsmæssigt og materialemæssigt er i stand til at leve op til.

Jeg ved godt, at vi skal putte folk i fængsel – det bliver vi nødt til – men at sætte folk i fængsel skal ikke være at slutte deres liv. At idømme en 16-årig knægt tre måneders fængsel for en bombejoke for at statuere et eksempel, synes jeg er sygt. Vores system er ikke fleksibelt nok.

Men jeg tror også, at noget af problemet ligger i samspillet mellem straf og resocialisering. Vi foregøgler som samfund at gøre noget, vi ikke gør. Jeg synes, det er fint nok at straffe folk, men hvis vi så påstår, at vi resocialiserer folk samtidig, så tager vi fejl. Så skal man hellere kalde det, hvad det er og så lave noget resocialisering bagefter. Der er ikke rigtig nogen instanser der samler dem op.

Som en af replikkerne lyder i forestillingen: "Se godt på dette ansigt – det ser du aldrig mere." Det var en af de replikker, Nis oftest hørte som fængselsbetjent, når nogen skulle sendes hjem om fredagen – de var tit tilbage i fængslet igen om mandagen. Det er nok et meget godt billede på det.

SANGTEKSTER

EN KNÆGT VED STATIONEN

Da jeg var en knægt, stod jeg tit ved stationen, og der så jeg tog.
Og jeg så mange folk, og jeg så ambitionen, i det de sku´ nå.
Fordi jeg selv er vokset til, og alle gamle venner tager det,
så bliver jeg spurgt til, hvad jeg vil, men jeg ved ikke, hvad jeg skal svare.
For jeg vil ikke være noget, hvis det gør det værre at være.
Jeg vil ikke lære noget, hvis det gør det sværere at bære
at kæmpe med en gammel lås til en bås, man kalder hjem.

Da jeg var en knægt, stod jeg tit på stationen, og der så jeg dem.
Dem, der pralede med, at de ikke blev boende, forlod deres hjem.
Fordi at hovedet er så stort, at der er brug for store byer.
Med kødballonen fyldt med lort tror kloge Åge, han kan styre.
Så vil jeg ikke være noget, hvis det gør det værre at være.
Jeg vil ikke lære noget, hvis det gør det sværere at bære
At kæmpe med en gammel lås til en bås man kalder hjem.
Kan du give mig en fra landet, der har åbnet en bog, der siges at være rigtig klog?
Kan holde karrieren i kog.

Og sidder han i et forum
Så sider han i et forrum
Der kæmper han med den fordom
At bonderøvsfyre er for dumme

I en kamp for at blive etter,
så ender han som en nitter
Og mens alle andre hitter,
så sidder han bag sit gitter.

FORLØSER FORVENTNINGER

Pouls og Ingrids yngste Kiss var en rigtig flittig.
Hun passede skolen, sagde aldrig dem imod. Hun havde orden i hovedet.
Med håndelag, når de sov til middag, ordnedes lektier slag i slag.
Og efter skolen tog hun til København, hvor hun sku´ blive et navn.
Og mor venter ydmyg fra den store by.
Der forløser forventninger,
der forfryser smiger
der forløser forventninger,
ændrer selv bondepiger.

Poul og Ingrids yngste Kiss ændrede nummer muligvis.
De prøvede at ringe både nat og dag. Hun ringede aldrig tilbage.
Og mor venter ydmyg fra den store by.
Der forløser forventninger,
der forfryser smiger
der forløser forventninger, ændrer selv bondepiger.

Men i et program om den vilde ungdom tonede Kiss lige pludselig frem
med uglet hår, hun virkede så fjern, sad hun der bag på en kværn.
Med et forsvandt deres bly tanker om den by.
Der forløser forventninger,
der forfryser smiger
der forløser forventninger,
ændrer selv bondepiger.

DE HØJERE MAGTER

Efter fjorten år og fjorten dages prøvetid,
mandag, da vi mødte frem, fik vi ordren "sæt jer ned".
I det trygge sikre job stod en stikirenddreng op. De sagde:
"I får tak nu for trofast slæb og slid."
Trods de ting vi slæbte før, slæber vi ned.
Ned til mellemchefens dør, ingen besked.
På direktionen, overblikket før,
spørger vi, hvem der fører kniven?
Det er der egentlig ikke nogen, der gør.
De højere magter, måske!

Efter fjorten år og fjorten dages prøvetid,
hvor vi før havde knoklet løs uden at få eksamen med.
Jeg har ikke siddet i held, så nu siger de farvel.
Jeg er fyret, selvom jeg er hvid.
Jeg bliver drukket ud af huset, førend jeg ved.
Jeg bliver hældt i kummekruset og skyllet ned.
På jobformidling, overblik i dag,
spørger jeg: "Hvem kan give mig noget?"
Det er der egentlig ikke nogen, der kan.
De højere magter, måske!

PAS DIG SELV FAR

"Du skulle gøre din skole færdig
Det er dumt og du vil ærgre dig den dag
Den dag du er gået på pension"
Pas dig selv far!
Pas den sjov du selv har
- hvis du ellers har nogen

"Du må lære at passe tiden
Det går galt før eller siden
Det ender i en pinlig situation"
Pas dig selv far!
pas den sjov du selv har
- hvis du ellers har nogen
Sku jeg komme som kaldet, når du så`n siger til?
Er alle overflødige kommentarer ude med det.
Skulle jeg til dine spørgsmål stå klar med et svar?
Er der lige en lille "TÆNKER" som du måske kan forklare

Ska' du ha penge? – skal du ha dask
Ska' du ha penge? - skal du ha dask

"Få lidt sproglig hygiejne
Selv en dranker ville blegne
Du skræmmer alle væk fra din person"
Pas dig selv far!
Pas den sjov du selv har
- hvis du ellers har nogen

Skulle jeg komme som kaldet...

Skal du ha' penge...

JEG HAR SAGT DET

Han er sgu sikkert kun nervøs ved det.
Men han kan gøre, lige hvad han vil,
bare han skaffer hundrede kilo med det samme, når han er fri.
Han risikerer næsten ingenting. Hvad skulle han ellers end at sidde inde?
Med det, han har i sparekassen*, får han højst et par år oveni.

Jeg har sagt det, de har sagt det, jeg har hørt ham selv sige...
Han kender godt betingelserne, den dag han er fri.

Jeg skaffer ham det tungeste gevær, et russisk møgsvin er, hvad det er.
Det laver sådan nogle huller i det, som det rammer.
Jeg ved da godt, at han ikke kan skyde, men han ved også, at han ikke kan snyde,
for en hovedløs begravelse er noget, der skræmmer.

For min skyld så kunne han godt forsvinde,
når jeg har kradset mine penge ind.
Han kan styrte lige ud og få sit fede fix i frihed.
Og hans forældre ånder lettet op. Den tabte søn han dukker ikke op.
Der er ikke nogen, der kradser op i en traumatisk fortid.

Og middelklassekøerne hjemme på Fyn vil tale om den tabte søn fra byen
De sidder nede ved frisøren, taler sagte om hans skæbne.
De griner, det er lige før de flækker. De synes selvfølgelig ikke, han er lækker.
Han kan jo ikke få penge i banken uden at være bevæbnet.

* Sparekasse: Hvis en dom lyder på tre år vil fangen i reglen komme ud efter 2/3 del af tiden. Det sidste år af dommen står som ubetinget og bliver først udløst i tilfælde af ny kriminalitet.

THOMSE LOMSE

Thomse Lomse spiller fingernem, har spillet mange år.
Han har så ofte solgt sit hjerte så nemt, at han kan spille for folk uden,
Uden selv at lægge øre til sit lort
Man hvor langt kan man gå den vej, og stadig være tændt.
Hvor er grænsen mellem penge og leg,
Hvor man kan spille for folk, uden at spilde sit eget talent.

Thomse Lomse spiller fingernem. Har altid været til falds.
Han siger: - "Tja, nu skal jeg røvrende dem.
Jeg er ligeglad med hvem; men jeg har ikke det hele til salg."
Men hvor langt kan man gå den vej, og stadig være tændt.
Hvor er grænsen mellem penge og leg,
Hvor man kan spille for folk uden at spilde sit eget talent.

Tit sover far og mor, og de aner ikke hvad der sker.
Af de basale ting de har lært ham, der kan ikke huske meget mer'.

Hej gamle stolthed – du tåler ikke lys.
Du fik et øjeblik iscenesat – men i ædruelighed
Kan du smage dit feje kys.
For hvor langt kan man gå den vej, og stadig være tændt
Hvor er grænsen mellem penge og leg,
hvor man kan spille for folk uden at spilde sit eget talent

SABRINA

Hvis jeg skulle have mig en silikone Så er du tuben jeg vil trutte i.
Med din forvanskede nydanske tone
Er du kvinden, som jeg godt kan lide.
Du finder ingen fejl ved mig,
Og det er ikke en fejl ved dig.

Jeg kalder dig Sabrina der, hvor vi kommer.
Du griner så let, når vi holder tæt.
Du er Sabrina der, hvor vi kommer
På gæstevisit, så må du høre et og andet.

Er det et navn, du har købt dig i Polen
Eller rent arrangeret her til lands?
Da din redningsmand stod der ved molen
Skulle der jo helst stå et navn ved siden af hans.
Har ikke hørt dig klage dig
Om magen, der skulle mænge sig.

Nu må vi se, om du kan falde til her
Og passe på, at det ikke går alt for godt.
De andre piger de ved, hvad de er værd,
Men med taknemmelighed står det småt.
Nuvel, jeg passer godt på dig,
Og passet ligger godt hos mig.

THOMAS

Thomas lånte 500 dask til lidt hash og et par piller.
Han sagde: "Jeg ringer hjem og beder nogen sende pengene ind."
Betjentene sagde: " Ringe, nej! For det er vores tid, du spilder.
Der er så meget med dig. Du flyver med en halv vind.
Gå ind, hold din kæft og luk døren til din pind*."

Thomas skyldte 1000, nu var der gået en uge til.
Han bad, om ikke han kunne betale et afdrag af gælden
Dem, han skyldte penge, sagde: "Betal! Ellers fordobler vi beløbet.
At lave afdragsordninger det gør vi meget, meget sjældent.
Men hvis du hellere vil betale i mobiler, er du fri til at vælge."

Thomas, dum dumrian. Dumasa, dum dumrian. Dumrian
Pludselig var det to kilo, gælden, ja den havde de fordoblet.
Så han pressede besøgsvennen til at tag mobiler med til fængslet.
Den første mobil gled op, som havde den fået en omgang olie.
Men med den anden, der var større, var der også meget større trængsel.
Efter få skridt tænkte han på cellen med inderlig længsel.

Thomas var ikke særlig fysisk, han gik let i stykker.
Et par mobilos i røven – ha! – det var han ikke rigtig vant til.
Så hans ringmuskel sprang, og han måtte klare sig på krykker.
Han havde født der i sengen, hvor betjentene siden hen fandt dem.
Nu er tumpedumme Thomas blevet frivillig isolante[†].

Du vil snyde, du vil nyde, du vil nasse.
Nu må du betale for det shit, du har fået.
Er du fire år? Er du småt begavet?
Nu må du betale, kammerat.
Kan du ikke høre, hvad jeg siger?
Vil du leve eller hvad?

* Pind er de indsattes celle.

† Isolante er slang for én, der er i isolation. Man går frivilligt i isolation, hvis man rager uklar med nogen.

TABER

Klokken otte fredag plejede hun at ringe. Slap af, slap af, hun er der.
Hvis der er sket hende noget, hvad satan kan jeg gøre herfra?
Men er hun min? Og er det sandt?
Fortjener vi hinanden?

Men til besøget sidst da var hun blevet syg. Slap af, slap af, hun er der.
Skal jeg være ærlig, er det ærlig talt svært at tro.
Men er hun min? Og er det sandt?
Fortjener vi hinanden?

Hvordan skulle jeg tro på, at hun mener det?
Jeg er en taber. Jeg er en taber.

Der var engang, jeg hørte alt, hvad hun havde lavet. Slap af, slap af, hun er der.
Men det er slut nu, hun fortæller ikke mere til mig
Men er hun min? Og er det sandt?
Fortjener vi hinanden?

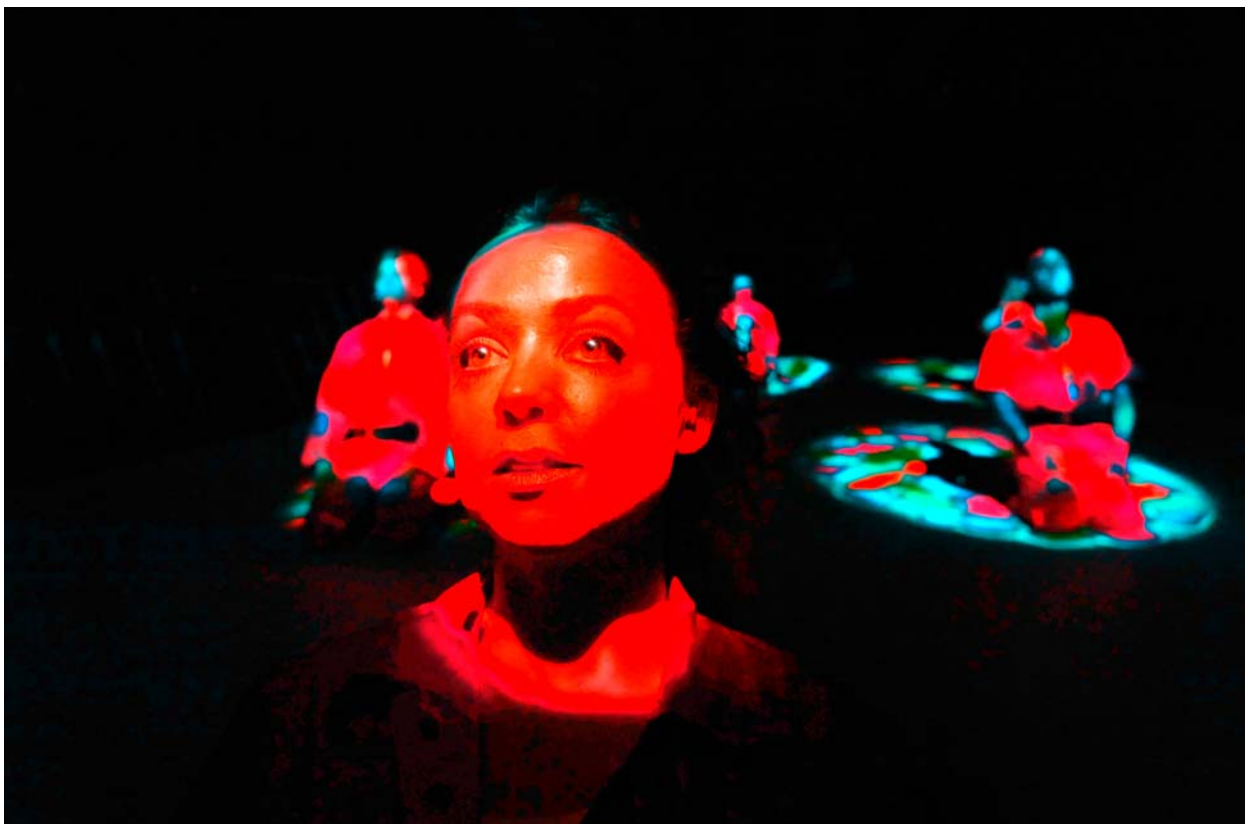

KVINDEN (Blåt klæ'r hende)

Når kvinden hun er svag, det kan vi tage, hun er jo skrøbelig.
At hun er kvindelig og ikke for kvik, det kan vi også lide.
Men vil hun have et liv, tager initiativ, mere end de fleste mænd.
Så siger farmand stop og banker kællingen på plads igen.
Når kærlighed er skrøbelig, og kvinden føler sig for fri
og render rundt og glør på andre mænd.
Så nedlæg hende hårdt og sig: "Nu koncentrerer vi os lige.
Du har fået tæsk, det kan du få igen!"

Når kvinden hun kan se ting, hun er bedre til, end du er måske.
Så tag hende nu i dag, ret hende af, inden selvglæden vokser til.
Men er du kun en svans, der går til dans og glædes ved det, hun kan.
Er du en bøsse-dreng, så del din seng med sådan en lebbespand.

Når kvinden hun bliver klog, får læst den bog som hun var startet på.
Og siger lange ord og måske truer med at ville gå.
Så giv hende et hak, så hendes fjæs ligner et kæmpe frispark.
Ja, lad de bare næver sige tak for hendes kvindesnak.

SLIP KØTEREN LØS

Man smider ikke rundt med mennesker, så de vrider sig.
Man slår dem ikke, man truer ikke. Det gør man kun mod mig.
Jeg er en leg. Et afløb for syg fantasi.
Man slår ikke mere, når den man slår, hun ligger ganske stille.
Og selv om hun er over 15, så skal man ikke pille.
Ganske få ville, men nogen kører linen ud.

Slip køteren løs og bid din ejer.
Det er bissernes by i nat.
Slip køteren løs og bid din ejer.
Få din vådeste, vildeste drøm sat fri.

Man voldtager ikke en kvinde, bare fordi hun er blevet det før.
Pæne mænd siger, hun nyder det. Det er der sgu da ikke nogen, der gør.
Men tag dog og spørg, hvis du er i tvivl en anden gang.

Slip køteren løs og bid din ejer.
Det er bissernes by i nat.
Slip køteren løs og bid din ejer.
Få din vådeste, vildeste drøm sat fast.

FORELSKELSENS BITRE SMAG

Vi har smagt forelskelsens bitre smag og lovet mere, end vi holder.
Jeg ved godt jeg er svær at holde af, der hvor jeg slår mine folder.
Jeg er blevet råt fortalt, præcis som jeres art.
Og I er nogen skodder som forældre, og det er ikke rart.
Jeg har misforstået jer, I har misskabt mig.
Jeg har misfortolket taget på vej.
Hvem ved om I har ret eller ej?
I er fri. Fri for mig.

Vi har skabt forelskelsens bitre smag og bidt i stedet for at grine.
Har vænnet os til at blive vænnet af uden at fortrække en mine.
Og ih, hvor har vi lidt og slidt og slæbt og næsten grædt.
Og vi har været akut asyl alene, og det er ikke let.
Jeg har misforstået jer, I har misskabt mig,
Jeg har misfortolket taget på vej
Hvem ved om I har ret eller ej
I er fri. Fri for mig.

DET RØRER INGENTING I MIG

Med syv psykologer i et bedekor - og en præst der tror det hjælper
Samt et jobtilbud med ambitionsniveau
ligeså højt som børn der kælker,
I fængslet ser jeg porno- femstive fyre og en mær der propper i sig
Og jeg ligger og mindes det voldtagne det voldtagede skræv -
Fra den aften der i maj.

Og det voldtagne skræv har en mand der blev -
selvom hun ikke kan gøre ham tilfreds.
Hun har brug for psykologer masser af psykologer -
Men hun har ikke råd til det pis.
Og hun kan heller ikke passe jobbet - hun får mareridt i sin seng
Fordi hver gang hun ta'r en tur til drømmeland-
så er jeg der og voldta'r hende igen.

Men hun røre ingenting inden i mig
Ikke en fløjtende fis – jeg er kold som is
Nej hun røre ingenting inden i mig.
Jeg vil bare gerne gøre et uudsletteligt indtryk.
Er jeg ikk` blevet elsket – er jeg i alt fald blevet styg

Hendes kæreste græder –
han kan ikke gå når hun er så frygtelig nede
han har brug for at flygte efter kærlighed -
få varmen i en anden rede
og til en julefrokost fandt han én, der var perfekt til sorgens tomhed
men han må blive ved hende den døde fjams,
i anstændighedens fromhed

Men det røre ingenting inden i mig
Ikke en fløjtende fis, jeg er kold som is.
Nej, det røre ingenting inden i mig
Jeg vil bare gerne gøre et uudsletteligt indtryk
Er jeg ikke blevet elsket - er jeg i hvert tilfælde blevet styg

Og den anden redder er der ude et sted,
og længes efter manden fra festen
hun går ret tit ud, føler sig som en brud
der venter på en prins på hesten
Og lige her i morgen er jeg tilgivet turen fra den aften der i maj-
Jeg sir ” Jeg er klar til en kærlig kvinde, der tør ta' mig hjem til sig!”

Og hun røre ingenting inden i mig
ikke en fløjtende fis, jeg er kold som is
nej, hun røre ingenting inden i mig
jeg vil bare gerne gøre et uudsletteligt indtryk
er jeg ikke blevet elsket - er jeg i alt fald blevet styg..

SKATTER

Engang var det simpelt nok. Kiss, du må bevise, du er en kvinde.
Dengang brugte jeg al min tid på at lede efter hende.
Jeg husker tydeligt den dag, du kom ud.
Og jeg takker Gud, han lod mig røre ved din fine hud.
Jeg husker, at jeg lovede dig alt.
At du altid kommer først. At du er noget, jeg har valgt.

Nu står det klart for mig. Det var først, da jeg mistede dig, du var elsket.
Nu står det klart for mig. Det var først, da jeg mistede dig, du var elsket.
Skatter, jeg elsker dig.

Engang der var lykken det at få lov at være ene.
Selv når vi var sammen, var jeg stadig lidt alene.
Jeg gad ikke sige, hvor sød du var,
så du var nødt til at spørge, men jeg gad ikke rigtig svare.
Man sagde, man var i tvivl om jeg gjorde, som man bør.
Og jeg sagde: "Hey! Selvfølgelig! Det ved I da, jeg gør."

TROR DU DEN SLAGS HAR EN MENING?

Nogen de bliver skrevet, 8-0-8* beskrevet, listet er de blevet.
Tvistet, kvæstet, kærlighedskronraget. Nå, man afsoner det lort, de har lavet.
Nogen de bliver lavet, andre de bliver savet ud af moars mave.
Og de bliver taget, taget, taget, og vi bliver ved.
Og "undskyld, far mente ikke noget med det."
Det er aldrig rart at blive krøllet, ens liv står ufortryllet,
selv om gerningsstedet bliver skyllet.
Andre tager initiativ i ens liv.
Tror du dens slags har en mening? At nogen er udvalgt af Gud?
Jeg kunne tænke mig at smadre dem, at dræne lidt blod.
Jeg ville læne mig tilbage og ville have nydt det fuldt ud.

Nogen de bliver lærde, nogen det forkerte, nogen besvarer det besvæerte
med sarte, smarte, dyre ord, som vendt og drejet, de betyder ikke spor.
Nogen mennesker arver, andre mennesker graver efter brugbare tarver.
Tarvelige aner.
Fra de snavsede lagner.
Med en tavs indianers store faste bananer.

* 808-undersøgelser er en mentalundersøgelse, hvor man ser, om fangen er egnet til afsoning eller skal have en behandlingsdom.

HIMMEL

Kom nu! – vi er i spil! – så hug dog till! – kom nu!
Kom nu! – Ta' initiativ! - vi har et liv! - Kom nu!
Hop over muren og røv så banken.
Gå glad mod lykkens smed guld på tanken.
Vi ta`r en speedbåd ind mod polen.
Og Charter der et fly ned mod solen.
Den dag hvor kun de fedeste betjente er på job.
Tager vi muren og hegnet og forcerer hækken i energisk hop

Går højt over himlen –
Flår skyerne af -
Går glad gennem byen -
En smuk sommer dag

Kom nu! - Vi er parat - er klar til start! - kom nu!
Kom nu! - Ved rette tegn! - så er vi væk... Regn med det!!
Vi nyder solen på sydhavsøen.
Farvel til bølgen spejl for bøgen.
Er blandt de rigeste folk i landet
Og bliver vel præsident blandt andet.
Den dag hvor kun de fedeste er på job.
Tager vi muren og hegnet og forcerer hækken i energiske hop

Går højt over himlen -
Flår skyerne af -
Går glad gennem byen -
En smuk sommerdag.
Går højt over himlen
Flår skyerne af
Går glad gennem byen
En smuk sommerdag.
Går ture på stranden
Blandt grinende børn
Og svæver i luften
Stolt som en ørn

KIRKEN

Han brækkede mavesækken op hængte den på en knage på væggen
Fordi han var så søvnig, at han ikke kunde skringe
Betjentene satte næste morgen kroppen bedre fast i sækken
Og satte en pind i ryggen for at få sækken til at blive.
Han rystede så meget – hun rystede så meget

Der voksede en svamp inde i det hvide inden i øjnene
Den ku' forsigtigt plukkes ud og bruges til at ryge.
Hendes krop centrifugerede det syge samt løgnene.
Og tøjet det så ud som havde hun stået i en byge
Hun rystede så meget – han rystede så meget

Så gik de ned i kirken for at købe – hvide stoffer.
Så gik de ned i kirken for at købe – hvide stoffer

Din krop er ved at vågne
Den kan mærkes finger for finger
Engang stak de sig på nåle
Nu kan de ikke sove meget længere
Løber rundt - om den samme gamle busk
Og de tror - på trolde og prinsesser

De brækkede mavesækken op og hængte den på en knage på væggen
Fordi de var så søvnige, at de ikke kunne skringe
Betjenten satte næste morgen kroppen bedre fast i sækken
Og satte en pind i ryggen, for at få sækken til at blive
De rystede så meget - de rystede så meget

Så gik de ned i kirken for at købe hvide stoffer
Så gik de ned i kirken for at købe hvide stoffer

Din krop er ved at vågne
Den kan mærkes finger for finger
En gang stak de sig på nåle
Nu kan de ikke sove meget længere
Løber rundt - om den samme gamle busk
Og de tror - på trolde og prinsesser...

BORT OG ALDRIG MERE

Hvor er Den Almægtiges søns overfølsomhed?
Med blodskudte øjne og grånende hud.

En krumrygget samling af stakåndede søvnløse nætter,
der bær' bjerge af dårlig samvittighed ud.
Nu lægger han ikke søm til mere end korset kan bære.
Hans blik stirrer tomt, mens han retter sig ud
og flyver bort, bort og aldrig mere skal han høre på det her.
Bort, bort hvor det befrier!
Og nu savner de hans fravær.

Den unge mand med den pinte krop var en drømmesjæl.
Der dømte sig selv til død for en anden.
Og den dag i dag muntres præster op med en god fortælling.
Der dyrker hans lidelse over forstanden.
Nu lægger han ikke søm til mere end korset kan bære.
Hans pinde står tomt med et hylster af manden
der flyver bort, bort og aldrig mere
skal han hive i det her.
Bort, bort, hvor det befrier!
Og nu savner de hans fravær.

NU ER VENNERNE OGSÅ GLEMTE

Nu er det slut. Jeg er ovre mine trængsler.
Blevet god til søvn og blæse en prut.
Morgendagen, svaret på mine længsler.
Ja, og set herfra så er det slut.
Ekstra bladet, B.T., kondi, gårdtur*. Dyrepassereren passer dem i bur.
Da jeg var ung, var vi en flok,
og vores flok bestemte.
Hvis en flok er nok,
så er én mand kun et pjok.
Nu er vennerne også glemte.

Nu er det her, man kender dem man kender.
Er det venner, man vender sig til?
Er man sær, eller bare en brist der brænder?
Så brænd bare ud! Bliv ved og bliv ved.
Ekstra bladet, BT, kondi, gårdtur. Vent lidt! Det skal nok blive din tur.
Da jeg var ung, var vi en flok,
og vores flok bestemte.
Hvis en flok er nok,
så er én mand kun et pjok.
Nu er vennerne også glemte.

* ”Ekstra Bladet, B.T., kondi, gårdtur” er et udtryk for den mentale flugtmulighed som en varetægtsfængslet har i et arresthus.

SPØRGSMÅL/OPGAVER

- Hvad synes du er godt og skidt ved retssamfundet? Find evt. nogle eksempler i interviewene eller i sangteksterne.
- Find eksempler i sangteksterne på hvorfor vedkommende endte i fængsel. Diskutér hvad der kunne være gjort anderledes.
- Hvad synes du om fængselsstraffe – skal de være længere eller kortere?
- Hvordan synes du, vi skal behandle de indsatte, mens de er i fængsel?
- Er det rimeligt, at deres forbrydelse skal stå i deres papirer i mange år fremover?
- Kunne du selv forestille dig at arbejde i et fængsel? Hvorfor/hvorfor ikke?
- Hvis du var justitsminister for en dag, hvad ville du så lave om i fængselsvæsenet?

GODE LINKS

Om "Det politiske system i Danmark":

<http://www1999362.thinkquest.dk/1024x768.shtml>

Om den historisk-politiske udvikling i Danmark:

<http://www.leksikon.org/art.php?n=1023>

Kan kontaktes for oplæg ved tidl. indsat

www.krim.dk

Læs om kriminalforsorgen og deres arbejde

www.kriminalforsorgen.dk

Musikken til SANGE INDEFRA og interview med instruktøren

www.odenseteater.dk

LITTERATUR

Thuesen, Jutta: *Fængsler – kommer man nogensinde ud?* CDR Forlag, Århus 1997

Livet bag tremmerne. Interviews og fotos fra danske fængsler og arresthuse, KRIM 1992

Lund, Preben: *Bag gitter og tremmer – hverdagen i danske fængsler.* Grafisk Forlag, København, 1991

Greve, Vagn; Nielsen, Beth Grothe; Snare, Annika: *Nytter det? Mosaik om kriminalforsorg og kriminalpolitik.* Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2001

ANDRE REFERENCER

"Forbrydelser" (dvd) instrueret af Annette K. Olesen med Trine Dyrholm. Filmen er optaget i Nyborg Statsfængsel og giver et meget realistisk billede af, hvordan hverdagen i et fængsel er.